

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

16. listopadu 2023 *

„Řízení o předběžné otázce – Směrnice 2001/23/ES – Článek 1 odst. 1 – Zachování práv zaměstnanců v případě převodů podniků, závodů nebo částí podniků nebo závodů – Převod notářského úřadu – Konstatování neplatnosti nebo neoprávněnosti propuštění zaměstnanců – Určení odpracované doby pro výpočet odstupného – Použitelnost uvedené směrnice – Podmínky“

Ve spojených věcech C-583/21 až C-586/21,

jejichž předmětem jsou žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podané na základě článku 267 SFEU rozhodnutími Juzgado de lo Social nº 1 de Madrid (soud pro věci pracovní právní a sociální č. 1 v Madridu, Španělsko) ze dne 30. července 2021, došlými Soudnímu dvoru dne 20. září 2021, v řízeních

NC (C-583/21),

JD (C-584/21),

TA (C-585/21),

FZ (C-586/21)

proti

BA,

DA,

DV,

CG,

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení: C. Lycourgos, předseda senátu, O. Spineanu-Matei, J.-C. Bonichot, S. Rodin (zpravodaj)
a L. S. Rossi, soudci,

generální advokát: G. Pitruzzella,

* Jednací jazyk: španělština.

za soudní kancelář: L. Carrasco Marco, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 9. listopadu 2022,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

- za DA, CG, DV, BA: C. Martínez Cebrián, abogado,
- za NC, JD, TA a FZ: F. Mancera Martínez a S. L. Moya Mata, abogados,
- za španělskou vládu: A. Gavela Llopis a J. Rodríguez de la Rúa Puig, jako zmocněnci,
- za německou vládu: J. Möller a M. Hellmann, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi: B.-R. Killmann a S. Pardo Quintillán, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 25. května 2023,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce se týkají výkladu čl. 1 odst. 1 směrnice Rady 2001/23/ES ze dne 12. března 2001 o sblížení právních předpisů členských států týkajících se zachování práv zaměstnanců v případě převodů podniků, závodů nebo částí podniků nebo závodů (Úř. věst. 2001, L 82, s. 16; Zvl. vyd. 05/04, s. 98).
- 2 Tyto žádosti byly podány v rámci sporů mezi NC, JD, TA a FZ (dále společně jen „NC a další“) a notáři BA, DA, DV a CG, ve věci určení neplatnosti nebo neoprávněnosti propuštění zaměstnanců postupně zaměstnaných uvedenými notáři.

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 2001/23

- 3 Bod 3 odůvodnění směrnice 2001/23 uvádí:

„Je proto nezbytné stanovit opatření na ochranu zaměstnanců pro případ změny zaměstnavatele, zejména zajistit zachování jejich práv.“

- 4 Článek 1 odst. 1 směrnice 2001/23 stanoví:

„a) Tato směrnice se vztahuje na veškeré převody podniku, závodu nebo části podniku nebo závodu na jiného zaměstnavatele, které vyplývají ze smluvního převodu nebo sloučení.

- b) S výhradou písmene a) a následujících ustanovení tohoto článku se převodem podle této směrnice rozumí převod hospodářské jednotky, která si zachovává svou identitu, považované za organizované seskupení prostředků, jehož cílem je vykonávat hospodářskou činnost jako činnost hlavní nebo doplňkovou.
- c) Tato směrnice se vztahuje na veřejné a soukromé podniky vykonávající hospodářskou činnost s cílem dosáhnout zisku nebo bez tohoto cíle. Správní reorganizace orgánů veřejné správy nebo převod správních funkcí mezi orgány veřejné správy není převodem ve smyslu této směrnice.“

5 Článek 3 odst. 1 této směrnice stanoví:

„Práva a povinnosti, které pro převodce vyplývají z pracovní smlouvy nebo pracovního poměru platných ke dni převodu, jsou v důsledku převodu převedeny na nabyvatele.

Členské státy mohou stanovit, že převodce a nabyvatel ode dne převodu společně a nerozdílně odpovídají za závazky, které vznikly přede dnem převodu z pracovní smlouvy nebo z pracovního poměru existujících ke dni převodu.“

6 Článek 4 uvedené směrnice stanoví:

„1. Převod podniku, závodu nebo části podniku nebo závodu nepředstavuje sám o sobě pro převodce nebo nabyvatele důvod k propouštění. Toto ustanovení však nebrání propouštění z hospodářských, technických nebo organizačních důvodů, se kterými jsou spojeny změny stavu zaměstnanců.

[...]

2. Je-li skončena pracovní smlouva nebo rozvázán pracovní poměr v důsledku podstatné změny pracovních podmínek v neprospěch zaměstnance způsobené převodem, je zaměstnavatel považován za osobu, z jejíž strany byly pracovní smlouva nebo pracovní poměr ukončeny.“

Nařízení (EU) č. 650/2012

- 7 Podle čl. 3 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 650/2012 ze dne 4. července 2012 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení (Úř. věst. 2012, L 201, s. 107) platí:

„Pro účely tohoto nařízení se ‚soudem‘ rozumějí veškeré soudní orgány a všechny ostatní orgány a právní odborníci s pravomocí v dědických věcech, kteří vykonávají soudní funkce nebo jednají na základě zmocnění soudním orgánem nebo pod dohledem soudního orgánu, jestliže tyto ostatní orgány a právní odborníci nabízejí záruky nestrannosti a práva všech stran být vyslechnut a jestliže jejich rozhodnutí vydaná podle práva členského státu, v němž působí:

- a) mohou být napadena před soudním orgánem nebo jím přezkoumána; a
- b) mají obdobnou sílu a účinky jako rozhodnutí soudního orgánu v téže věci.

[...]“

8 Článek 62 tohoto nařízení stanoví:

„1. Toto nařízení zavádí evropské dědické osvědčení (dále jen ‚osvědčení‘), které se vydá za účelem použití v jiném členském státě a vyvolá účinky uvedené v článku 69.

2. Použití osvědčení není povinné.

3. Osvědčení nenahrazuje vnitrostátní dokumenty používané v členských státech pro obdobné účely. Osvědčení, které již bylo vydáno za účelem použití v jiném členském státě, nicméně vyvolává účinky uvedené v článku 69 i v členském státě, jehož orgány je vydaly v souladu s touto kapitolou.“

9 Článek 64 uvedeného nařízení stanoví:

„Osvědčení se vydává v členském státě, jehož soudy jsou příslušné podle článků 4, 7, 10 nebo 11. Vydávajícím orgánem je:

a) soud ve smyslu čl. 3 odst. 2, nebo

b) jiný orgán, který má podle vnitrostátního práva pravomoc zabývat se dědickými věcmi.“

10 Článek 67 odst. 1 téhož nařízení stanoví:

„Vydávající orgán vydá osvědčení neprodleně v souladu s postupem stanoveným v této kapitole, pokud prvky, které mají být osvědčeny, byly stanoveny podle práva rozhodného pro dědění nebo podle jiného práva rozhodného pro konkrétní prvek. [...]

Vydávající orgán osvědčení nevydává, zejména pokud:

a) prvky, jež mají být osvědčeny, byly napadeny, nebo

b) by osvědčení nebylo v souladu s rozhodnutím, které se týká stejných prvků.“

Španělské právo

11 Článek 1 Ley Orgánica del Notariado (organický zákon o notářích, dále jen „zákon o notářích“) ze dne 28. května 1862 (*Gaceta de Madrid* č. 149 ze dne 29. května 1862, s. 1) definuje notáře jako „úřední osobu oprávněnou osvědčovat v souladu se zákony smlouvy a jiné mimosoudní listiny“ a dodává, že „v celém Království existuje jen jedna kategorie těchto osob“.

12 Notáři jsou povinně pojištěni v Régimen Especial de la Seguridad Social de los Trabajadores por Cuenta propia o Autónomos (zvláštní systém sociálního zabezpečení pro osoby samostatně výdělečně činné, nebo „RETA“) a jsou úředními osobami i zaměstnavateli osob, jež pro ně pracují a s nimiž se svobodně zavazují uzavíráním pracovních smluv, které plně podléhají obecnému pracovnímu právu, jakož i celému pracovnímu právu Unie.

13 Podle obecných pravidel Real Decreto Legislativo 2/2015, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley del Estatuto de los Trabajadores (královské legislativní nařízení č. 2/2015, kterým se schvaluje přepracované znění zákoníku práce), ze dne 23. října 2015 (BOE č. 255 ze dne 24. října 2015, s. 100224) (dále jen „zákoník práce č. 2/2015“), notáři sjednávají kolektivní smlouvy, které měly do roku 2010 místní působnost a od roku 2010 celostátní působnost.

14 Článek 44 odst. 1 a 2 královského legislativního nařízení č. 2/2015 stanoví:

„1. Převod podniku, závodu nebo samostatné výrobní jednotky podniku nevede automaticky k ukončení pracovních poměrů; na nového zaměstnavatele přecházejí práva a povinnosti předchozího zaměstnavatele vyplývající z pracovní smlouvy a sociálního zabezpečení, včetně závazků souvisejících s důchodovým pojištěním, za podmínek stanovených zvláštními právními předpisy, a obecně veškeré závazky v oblasti doplňkového sociálního zabezpečení, které na sebe vzal převodce.

2. Pro účely tohoto článku se převodem podniku rozumí převod hospodářské jednotky, která si zachovává svou identitu, považované za organizované seskupení prostředků, jehož cílem je vykonávat hospodářskou činnost jako činnost hlavní nebo doplňkovou.“

Spory v původním řízení a předběžná otázka

15 NC a další byli zaměstnáni v notářské kanceláři v Madridu (Španělsko) různými notáři, kteří se v tomto notářském úřadě vystřídali. DV, notář, který byl jmenován do uvedeného úřadu od 31. ledna 2015, nabídl NC a dalším dne 30. září 2019 možnost pracovat s ním v jeho nové kanceláři v jiném městě, nebo ukončit pracovní smlouvu. NC a další zvolili druhou možnost a obdrželi odstupné za propuštění z hospodářských důvodů z důvodu vyšší moci.

16 Dne 29. ledna 2020 byl notářem uvedeného notářského úřadu jmenován BA. Převzal zaměstnance zaměstnané předchozím notářem, který byl do tohoto úřadu jmenován, se stejnými materiálními prvky a pokračoval ve výkonu notářské činnosti na stejném pracovišti, kde je vedena notářská agenda, definovaná vnitrostátními právními předpisy jako soubor veřejných listin a další dokumenty, které se k tomuto souboru každoročně přidávají. Dne 11. února 2020 uzavřeli BA, jakož i NC a další pracovní smlouvy se zkušební dobou v délce 6 měsíců.

17 Dne 15. března 2020 vydalo Dirección General de Seguridad Jurídica y Fe Pública (generální ředitelství pro právní jistotu a osvědčování, Španělsko) Ministerio de Justicia (ministerstvo spravedlnosti, Španělsko) v důsledku pandemie covidu-19 rozhodnutí, podle kterého měly být prováděny jen naléhavé úkony, v notářských úřadech měla být zavedena opatření k omezení fyzického kontaktu doporučená příslušnými orgány a přítomnost měla být zajištěna na rotačním principu zaměstnanců. Následující den se NC, TA a JD dostavili do notářské kanceláře a požádali BA o uplatňování výše uvedených opatření. BA odmítl a téhož dne zaslal NC, TA, jakož i JD a dne 2. dubna 2020 také FZ výpovědi s tím, že se ve zkušební době neosvědčili.

18 NC a další se obrátili na Juzgado de lo Social nº 1 de Madrid (soud pro věci pracovněprávní a sociální č. 1 v Madridu, Španělsko), který je předkládajícím soudem, a domáhali se, aby bylo jejich propuštění prohlášeno za neplatné, resp. neoprávněné, přičemž tvrdili, že jejich odpracovaná doba by se měla počítat ode dne, kdy začali pracovat v notářském úřadu, který využíval stejné prostory jako BA. BA s jejich návrhy nesouhlasil a uvedl, že délka jejich odpracované doby se měla začít počítat od 11. února 2020, kdy uzavřel smlouvy s NC a dalšími.

- 19 Předkládající soud má za to, že NC a další byli nepřetržitě zaměstnáni žalovanými v původním řízení, kteří byli postupně jmenováni notáři téhož notářského úřadu v Madridu, až do svého propuštění v roce 2020.
- 20 Španělští notáři jsou úředními osobami, které do této funkce nastupují poté, co uspěli v celostátním výběrovém řízení, které pravidelně organizuje generální ředitelství pro právní jistotu a osvědčování ministerstva spravedlnosti. Toto výběrové řízení podléhá zvláštní obecné úpravě a poslední známé oznámení o výběrovém řízení bylo určeno k obsazení notářských úřadů uvolněných z důvodu odchodu do důchodu, převedení na jiný úřad, dovolené, smrti nebo neobsazení úřadu po ukončení předchozího výběrového řízení.
- 21 Ukončí-li notář svoji činnost z důvodu převedení na jiný úřad nebo odchodu do důchodu, je nový notář, jeho nástupce, který může či nemusí setrvat v týchž prostorách, povinen uchovávat po dobu 25 let archivy svého předchůdce a vystavovat kopie a výpisy z písemností, které obdržel jeho předchůdce, když o to zájemci požádají, přičemž je obvyklé, nikoli však povinné, že nový držitel daného úřadu zachová veškeré lidské zdroje a hmotné prostředky organizované k plnění účelu veřejné služby notáře. Osud zaměstnanců v případě propuštění se neřídí žádným zvláštním předpisem ani ustanovením kolektivní smlouvy, s výjimkou případů převedení notáře na jiný úřad nebo jeho pracovního volna z osobních důvodů.
- 22 Předkládající soud zdůrazňuje, že Tribunal Supremo (Nejvyšší soud, Španělsko) v rozsudku ze dne 23. července 2010 konstatoval, že právní povaha veřejné služby poskytované notářem „nevylučuje jeho postavení jako zaměstnavatele, neboť kritéria uložena [královským legislativním nařízením č. 2/2015] jsou splněna, což znamená že musí plnit povinnosti, které právní předpisy ukládají zaměstnavatelům“, a upřesnil, že „notář není držitelem organizace lidských zdrojů a hmotných prostředků, který by mohl zakládat převod podniku, když předává notářský úřad, ve kterém plnil veřejnou funkci, k níž je povinen, protože jeho postupná jmenování a následná převedení závisí na vládě, a skutečnost, že byl jmenován do konkrétního notářského úřadu, z něj nečiní ani držitele organizovaného souboru specifického pro tento úřad, nýbrž prostého deponitáře agendy úřadu a viditelnou a řídicí osobu plnící veřejnou funkci – a nikoli veřejnou službu v užším slova smyslu“.
- 23 Za těchto okolností se Juzgado de lo Social n° 1 de Madrid (soud pro věci pracovněprávní a sociální č. 1 v Madridu) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Vztahuje se čl. 1 odst. 1 písm. a) [směrnice 2001/23], potažmo obsah této směrnice, na situaci, kdy držitel notářského úřadu, jenž je zároveň úřední osobou i soukromým zaměstnavatelem zaměstnanců vykonávajících pro něj pracovní činnost, přičemž tento vztah je upraven obecnými pracovněprávními předpisy a odvětvovou kolektivní smlouvou jako pracovní poměr u zaměstnavatele, nahradí předchozího držitele notářského úřadu, který přestal vykonávat svoji činnost, převezme jeho agendu a nadále vykonává činnost na stejném pracovišti, s tímtež zázemím a převezme zaměstnance, kteří vykonávali činnost pro předchozího držitele tohoto notářského úřadu?“

K předběžné otázce

K přípustnosti

- 24 BA a španělská vláda tvrdí, že předběžná otázka je nepřípustná, jelikož čtyři měsíce před tím, než žalobce zaměstnal BA, byl jejich pracovní poměr s DV, notářem, který působil před BA ve stejných prostorách, ukončen za odstupné. Práva a povinnosti vyplývající pro DV z pracovních smluv uzavřených s NC a dalšími tedy ke dni převodu notářského úřadu již neexistovaly a uvedeným osobám bylo v každém případě vyplaceno odstupné.
- 25 Je třeba připomenout, že na otázky týkající se výkladu unijního práva položené vnitrostátním soudem v právním a skutkovém rámci, jenž tento soud vymezí v rámci své odpovědnosti a jehož správnost nepřísluší Soudnímu dvoru ověřovat, se vztahuje domněnka relevance. Odmítnutí žádosti podané vnitrostátním soudem je ze strany Soudního dvora možné pouze tehdy, je-li zjevné, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém, nebo také jestliže Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (rozsudek ze dne 17. května 2023, BK a ZhP (Částečné přerušeni původního řízení), C-176/22, EU:C:2023:416, bod 19 a citovaná judikatura).
- 26 V tomto ohledu je třeba uvést, že podle čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/23 pouze práva a povinnosti, které pro převodce vyplývají z pracovní smlouvy nebo pracovního poměru platných ke dni převodu, jsou v důsledku převodu převedeny na nabyvatele. Kromě toho podle ustálené judikatury není cílem této směrnice zlepšit podmínky odměňování či jiné pracovní podmínky při příležitosti převodu podniku (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. března 2020, ISS Facility Services, C-344/18, EU:C:2020:239, bod 25 a citovaná judikatura).
- 27 Je pravda, že ze žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že NC a další v návaznosti na nové přidělení DV dne 30. září 2019 vypověděli své pracovní smlouvy a dne 11. února 2020, kdy byl BA jmenován notářem do notářského úřadu, který před ním zastával DV, podepsali smlouvy s BA.
- 28 Předkládající soud však uvádí, že NC a další pracovali nepřetržitě od 24. května 2004 a na stejném pracovišti pro různé notáře postupně jmenované do tohoto úřadu, s nimiž byli vázáni běžným pracovním poměrem. K tomu dodává, že použití směrnice 2001/23 by mělo za následek zachování odpracované doby od počátku jejich pracovního poměru v uvedeném úřadě.
- 29 Pokud jde o argument španělské vlády, podle kterého je předběžná otázka nepřípustná, jelikož NC a další již obdrželi odstupné z důvodu ukončení pracovního poměru, je třeba konstatovat, že taková možnost vyplývá z vnitrostátní právní úpravy, jejímž cílem není provedení směrnice 2001/23, a nemůže být tedy relevantní pro účely přezkumu přípustnosti předběžné otázky. Dále je třeba upřesnit, že podle informací poskytnutých NC a dalšími na jednání bylo odstupné vráceno, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.
- 30 Z výše uvedeného vyplývá, že není zjevné, že by předběžná otázka týkající se výkladu směrnice 2001/23 neměla žádný vztah k realitě sporu v původním řízení, nebo že by se jednalo o hypotetický problém ve smyslu judikatury připomenuté v bodě 25 tohoto rozsudku. Za těchto podmínek musí být tato otázka považována za přípustnou.

K věci samé

- 31 Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 1 odst. 1 směrnice 2001/23 vykládán v tom smyslu, že se tato směrnice použije na situaci, kdy notář, jenž je zároveň úřední osobou i soukromým zaměstnavatelem zaměstnanců vykonávajících pro něj pracovní činnost, nahradí předchozího držitele notářského úřadu, převezme agendu úřadu, zaměstnance, kteří od něj dostávali mzdu, a nadále vykonává stejnou činnost ve stejných prostorách se stejnými hmotnými prostředky.
- 32 Článek 1 odst. 1 písm. a) směrnice 2001/23 stanoví, že se tato směrnice vztahuje na veškeré převody podniku, závodu nebo části podniku nebo závodu na jiného zaměstnavatele, které vyplývají ze smluvního převodu nebo sloučení.
- 33 Podle článku 1 odst. 1 písm. b) uvedené směrnice se „převodem“ ve smyslu této směrnice rozumí převod hospodářské jednotky, která si zachovává svou identitu, považované za organizované seskupení prostředků, jehož cílem je vykonávat hospodářskou činnost jako činnost hlavní nebo doplňkovou. Pojem „jednotka“ odkazuje na organizované seskupení osob a majetku, které umožňuje výkon hospodářské činnosti, která sleduje vlastní cíl (rozsudek ze dne 27. února 2020, Grafe a Pohle, C-298/18, EU:C:2020:121, bod 22).
- 34 Podle první věty čl. 1 odst. 1 písm. c) směrnice 2001/23 se tato směrnice vztahuje na veřejné a soukromé podniky vykonávající hospodářskou činnost s cílem dosáhnout zisku nebo bez tohoto cíle. Naproti tomu podle druhé věty téhož ustanovení platí, že správní reorganizace orgánů veřejné správy ani převod administrativních funkcí mezi orgány veřejné správy „převodem“ ve smyslu této směrnice nejsou.
- 35 Před zkoumáním, zda se jedná o převod ve smyslu čl. 1 odst. 1 směrnice 2001/23, je tedy třeba posoudit, zda takové činnosti, jako jsou činnosti španělských notářů, spadají pod pojem „hospodářská činnost“ ve smyslu čl. 1 odst. 1 písm. c) uvedené směrnice.

K existenci „hospodářské činnosti“ ve smyslu směrnice 2001/23

- 36 Soudní dvůr uvedl, že pojem „hospodářská činnost“ zahrnuje jakoukoli činnost spočívající v nabízení zboží nebo poskytování služeb na daném trhu. Naproti tomu za „hospodářskou činnost“ se v zásadě nepovažují činnosti, které spadají do výkonu výsad veřejné moci, ovšem služby, které konkurují službám nabízeným subjekty usilujícími o dosažení zisku, jako „hospodářské činnosti“ ve smyslu čl. 1 odst. 1 písm. c) směrnice 2001/23 kvalifikovat lze (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. července 2017, Piscarreta Ricardo, C-416/16, EU:C:2017:574, bod 34 a citovaná judikatura).
- 37 Ze žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že španělští notáři nabízejí své služby na trhu klientům za odměnu, přičemž tyto služby v podstatě spočívají zejména v osvědčování smluv a ostatních mimosoudních listin. Podle informací Evropské komise poskytnutých na jednání uvedení notáři nesou finanční rizika spojená s výkonem této činnosti.
- 38 Jak v podstatě uvedl generální advokát v bodě 37 stanoviska, taková činnost v zásadě spadá pod pojem „hospodářská činnost“ ve smyslu čl. 1 odst. 1 písm. c) směrnice 2001/23.

- 39 Je ovšem třeba posoudit, zda takové činnosti, jako jsou činnosti španělských notářů, mají z důvodu některých dalších okolností, jež vyplývají ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, přímou a specifickou spojitost s výkonem veřejné moci a musí být považovány za činnosti spadající do uplatňování výsad veřejné moci (obdobně viz rozsudek 24. května 2011, Komise v. Belgie, C-47/08, EU:C:2011:334, bod 85 a citovaná judikatura).
- 40 V tomto ohledu je třeba uvést, že jelikož se jedná o výjimku z obecného pravidla použitelnosti směrnice 2001/23 stanoveného v jejím čl. 1 odst. 1, musí být tato výjimka vykládána restriktivně (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 7. září 2023, KRI, C-323/22, EU:C:2023:641, bod 49 a citovaná judikatura).
- 41 V této souvislosti je třeba zaprvé uvést, že španělští notáři jsou úředními osobami jmenovanými ministerskými vyhláškami na základě výběrového řízení.
- 42 Ověření, zda notáři uplatňují výsady veřejné moci, je ovšem třeba provést z hlediska samotných činností, a nikoli z hlediska postavení notářů ve španělském právním řádu (obdobně viz rozsudek 24. května 2011, Komise v. Belgie, C-47/08, EU:C:2011:334, bod 116).
- 43 Zadruhé, jak potvrdila španělská vláda na jednání, jednotlivci mají právo volného výběru notáře. V tomto ohledu sice platí, že odměny notářů jsou stanoveny vnitrostátní právní úpravou, avšak to nic nemění na tom, že kvalita poskytovaných služeb se může mezi jednotlivými notáři lišit v závislosti zejména na odborných schopnostech dotyčných osob, které tedy vykonávají činnost v podmínkách hospodářské soutěže, což není charakteristické pro uplatňování výsad veřejné moci (obdobně viz rozsudek 24. května 2011, Komise v. Belgie, C-47/08, EU:C:2011:334, bod 117).
- 44 Zatřetí k funkcím vykonávaným španělskými notáři španělská vláda uvádí, že notáři jednak mají pravomoc zejména ověřovat soukromoprávní listiny, oddávat, rozvádět manželství, konstatovat rozluky, jakož i zaznamenávat předložení, ověření, otevření a uložení uzavřených závětí do agendy, a jednak musí odmítnout výkon funkcí v situacích stanovených španělskými právními předpisy. V tomto ohledu z článku 1 Reglamento de la organización y régimen del notariado (nařízení o organizaci a režimu notářského stavu), schváleného s konečnou platností Decreto por el que se aprueba con carácter definitivo el Reglamento de la organización y régimen del Notariado (nařízení, kterým se s konečnou platností schvaluje nařízení o organizaci a režimu notářského stavu), ze dne 2. června 1944 (BOE č. 189 ze dne 7. července 1944, s. 5225) (dále jen „notářský řád“), který španělská vláda cituje ve svém písemném vyjádření, vyplývá, že notář má jakožto úřední osoba pravomoc notářsky ověřovat, přičemž notářské ověření v právních věcech zakládá pravost a průkaznost projevů vůle učiněných stranami uvedenými ve veřejné listině sepsané v souladu se zákonem.
- 45 Jakkoli mohou být tyto činnosti ve veřejném zájmu důležité, nelze španělské notáře považovat za orgány veřejné správy ve smyslu čl. 1 odst. 1 písm. c) směrnice 2001/23, jelikož uvedené činnosti vykonávají v podmínkách hospodářské soutěže.
- 46 Skutečnost, že notáři při odmítnutí výkonu svých funkcí sledují cíl obecného zájmu, nestačí k tomu, aby jejich činnost byla považována za činnost spadající pod uplatňování výsad veřejné moci. Je totiž nesporné, že činnosti vykonávané v rámci různých regulovaných povolání jsou ve vnitrostátních právních rádech často spojeny s povinností osob, které je vykonávají, sledovat takový cíl, a přesto tyto činnosti nejsou součástí výsad veřejné moci (obdobně viz rozsudek 24. května 2011, Komise v. Belgie, C-47/08, EU:C:2011:334, bod 96).

- 47 Začtvrté Španělské království oznámilo Komisi na základě čl. 3 odst. 2 nařízení č. 650/2012 svou volbu určit španělské notáře jako ostatní orgány nebo právní odborníky uvedené v prvním pododstavci uvedeného ustanovení, které spadají pod pojem „soud“ ve smyslu uvedeného ustanovení a mohou vydávat evropská dědická osvědčení podle článku 64 uvedeného nařízení.
- 48 Je třeba uvést, že uvedené nařízení se týká příslušnosti, rozhodného práva, uznávání a výkonu rozhodnutí, přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a vytvoření evropského dědického osvědčení, a nemá tedy vliv na výklad čl. 1 odst. 1 písm. c) směrnice 2001/23 (obdobně viz rozsudek 15. března 2018, Komise v. Česká republika, C-575/16, EU:C:2018:186, bod 127 a citovaná judikatura).
- 49 Kromě toho skutečnost, že notáři členského státu spadají pod pojem „soud“ ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení č. 650/2012, neznamená, že uplatňují výsady veřejné moci. Podle podmínek vyžadovaných uvedeným ustanovením spadá pod pojem „soud“ nejen orgán nebo právní odborník příslušný v dědických věcech, který vykonává soudní funkce nebo jedná na základě zmocnění soudním orgánem, ale rovněž orgán nebo právní odborník, který jedná pouze pod dohledem soudního orgánu.
- 50 Ani pravomoc španělských notářů vydávat evropská dědická osvědčení podle článku 64 nařízení č. 650/2012 se nerovná uplatňování takových výsad. Jednak z článku 62 uvedeného nařízení vyplývá, že použití uvedených osvědčení není povinné, a jednak z čl. 67 odst. 1 písm. a) uvedeného nařízení vyplývá, že uvedená osvědčení nelze vydat, pokud byly napadeny prvky, jež mají být osvědčeny.
- 51 Za těchto okolností, jejichž ověření přísluší předkládajícímu soudu, se jeví, že španělští notáři vykonávají hospodářskou činnost ve smyslu čl. 1 odst. 1 písm. c) směrnice 2001/23.

K existenci „převodu“ ve smyslu směrnice 2001/23

- 52 Úvodem je třeba připomenout, že cílem směrnice 2001/23 je zajistit kontinuitu pracovních poměrů existujících v rámci hospodářské jednotky nezávisle na změně vlastníka. Rozhodujícím kritériem pro určení existence „převodu“ ve smyslu této směrnice je, zda si dotčená jednotka zachovává svou identitu, což vyplývá mimo jiné ze skutečnosti, že pokračuje nebo je obnoven její provoz (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. února 2023, Strong Charon, C-675/21, EU:C:2023:108, body 37 a 38, jakož i citovaná judikatura).
- 53 V projednávaném případě BA poté, co jej stát jmenoval do notářského úřadu v dané zeměpisné oblasti, jehož držitelem býval DV, zaměstnal část zaměstnanců, převzal hmotné vybavení a prostory a stal se depozitářem agendy uvedeného úřadu.
- 54 Podle článku 1 zákona o notářích je notář úřední osobou oprávněnou osvědčovat v souladu se zákonem smlouvy a jiné mimosoudní listiny, přičemž notářský úřad, jehož je držitelem, je podle článku 69 notářského řádu „veřejnou institucí“, která je definována jako „soubor lidských zdrojů a hmotných prostředků organizovaných k plnění účelu [veřejné služby notáře]“.
- 55 V tomto ohledu je třeba zaprvé konstatovat, že skutečnost, že se notář stane držitelem notářského úřadu z důvodu svého jmenování státem, a nikoli na základě smlouvy uzavřené s jeho předchozím držitelem, nemůže sama o sobě vyloučit existenci převodu ve smyslu směrnice 2001/23.

- 56 Neexistence smluvního vztahu mezi převodcem a nabyvatelem sice může představovat indicii, že nedošlo k žádnému převodu ve smyslu směrnice 2001/23, avšak nemůže mít v tomto ohledu rozhodující význam (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. února 2023, Strong Charon, C-675/21, EU:C:2023:108, bod 39 a citovaná judikatura).
- 57 Oblast působnosti uvedené směrnice se vztahuje na všechny případy, kdy v rámci smluvních vztahů dochází ke změně fyzické nebo právnické osoby odpovědné za provozování podniku, která přebírá závazky zaměstnavatele vůči zaměstnancům podniku. K použití uvedené směrnice tedy není nezbytné, aby mezi převodcem a nabyvatelem existovaly přímé smluvní vztahy, neboť k převodu může dojít prostřednictvím třetí osoby (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. února 2023, Strong Charon, C-675/21, EU:C:2023:108, bod 40 a citovaná judikatura).
- 58 Skutečnost, že k převodu dojde na základě jednostranných rozhodnutí orgánů veřejné moci, a nikoli shodného projevu vůle, proto uplatnění směrnice 2001/23 nevylučuje (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. února 2023, Strong Charon, C-675/21, EU:C:2023:108, bod 41 a citovaná judikatura).
- 59 Zadruhé skutečnost, že pouze notář je oprávněn vykonávat veřejnou funkci notáře, nemá vliv na použitelnost této směrnice.
- 60 Tento převod ve smyslu směrnice 2001/23 se totiž musí týkat hospodářské jednotky organizované trvalým způsobem, jejíž činnost není omezena na provedení určitého díla. Takovou jednotku tvoří každé organizované seskupení osob a prostředků umožňující výkon hospodářské činnosti, která sleduje vlastní cíl a je dostatečně strukturovaná a samostatná (rozsudek ze dne 6. března 2014, Amatori a další, C-458/12, EU:C:2014:124, bod 31 a citovaná judikatura).
- 61 Jak přitom bylo uvedeno v bodě 54 tohoto rozsudku, podle článku 69 notářského řádu je notářský úřad „veřejnou institucí“, která je definována jako soubor lidských a materiálních zdrojů „organizovaných“ k plnění účelu veřejné služby notáře. Komise navíc na jednání uvedla, aniž jí v tomto bodě ostatní zúčastnění odporovali, i když s výhradou ověření předkládajícím soudem, že z článku 14 II Convenio Colectivo estatal de Notarios y Personal Empleado (druhá vnitrostátní kolektivní smlouva notářů a zaměstnaných osob) ze dne 24. července 2017 (BOE č. 241 ze dne 6. října 2017, s. 97369), vyplývá, že i když notářský úřad funguje pod dohledem notáře, plní prostřednictvím svých zaměstnanců takové úkoly, jako jsou úkoly týkající se organizace úřadu, sepisování dokumentů a komunikace s klienty, zejména pokud jde o právní konzultace, které z něj činí samostatnou organizaci.
- 62 I když v projednávané věci španělský notářský úřad nutně jedná pod dohledem notáře, jmenování nového držitele úřadu státem vede k převodu téže veřejné služby notáře, která je vázaná zejména na danou zeměpisnou oblast a kterou vykonával předchozí držitel tohoto úřadu. Taková změna osoby držitele notářského úřadu musí být považována za změnu vedení podniku, což je okolnost, za které má směrnice 2001/23 podle bodu 3 odůvodnění za cíl ochranu zaměstnanců.
- 63 Zatřetí změna držitele notářského úřadu nemusí nutně vést ke změně identity tohoto úřadu.
- 64 K určení toho, zda je podmínka týkající se zachování identity podniku splněna, je třeba vzít v úvahu všechny skutkové okolnosti charakterizující dotčenou operaci, k nimž patří zejména typ podniku nebo závodu, o který se jedná, převedení nebo nepřevodění takových hmotných složek podnikání, jako jsou budovy a movitý majetek, hodnota nehmotných složek v době převodu, převzetí nebo nepřevzetí podstatné části původních zaměstnanců novým zaměstnavatelem,

převedení nebo nepřevedení klientely, jakož i stupeň podobnosti činností vykonávaných před převodem a po převodu a délka případného pozastavení těchto činností. Tyto skutečnosti však představují pouze dílčí aspekty celkového posouzení, které je třeba provést, a nemohou být proto hodnoceny samostatně (rozsudek ze dne 16. února 2023, Strong Charon, C-675/21, EU:C:2023:108, bod 49 a citovaná judikatura).

- 65 Z toho vyplývá, že význam, který je nutné připisovat jednotlivým kritériím existence „převodu“ ve smyslu směrnice 2001/23, se nutně liší v závislosti na vykonávané činnosti, a dokonce i na metodách výroby či provozu používaných v dotčeném hospodářském subjektu, závodu nebo části závodu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. února 2023, Strong Charon, C-675/21, EU:C:2023:108, bod 50 a citovaná judikatura).
- 66 Soudní dvůr uvedl, že hospodářská jednotka může v určitých odvětvích fungovat bez podstatných majetkových, hmotných či nehmotných, aktiv, takže zachování identity této jednotky i po dané operaci, jejímž je předmětem, nemůže již z podstaty věci záviset na převodu těchto aktiv (rozsudek ze dne 16. února 2023, Strong Charon, C-675/21, EU:C:2023:108, bod 51 a citovaná judikatura).
- 67 V odvětví, v němž se činnost zakládá především na pracovní síle, jako je tomu zejména v případě, kdy činnost nevyžaduje použití zvláštních hmotných prvků, si nemůže hospodářská jednotka zachovat svou identitu i po dotčené operaci, jestliže podstatná část jejich zaměstnanců, co do jejich počtu a dovedností, není předpokládaným nabyvatelem převzata (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. února 2023, Strong Charon, C-675/21, EU:C:2023:108, body 52 a 53, jakož i citovaná judikatura).
- 68 Tato analýza tedy vyžaduje provedení určitých skutkových zjištění, přičemž tato otázka musí být posouzena *in concreto* vnitrostátním soudem ve světle kritérií stanovených Soudním dvorem, jakož i cílů sledovaných směrnicí 2001/23, jako je cíl ochrany zaměstnanců v případě změny zaměstnavatele za účelem zajištění zachování jejich práv, uvedený v bodě 3 odůvodnění uvedené směrnice (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. února 2023, Strong Charon, C-675/21, EU:C:2023:108, bod 55 a citovaná judikatura).
- 69 V tomto ohledu z bodu 54 tohoto rozsudku vyplývá, že v souladu se španělskými právními předpisy tvoří zaměstnanci a zařízení notářského úřadu „veřejnou institucí“, která je definována jako soubor lidských zdrojů a hmotných prostředků organizovaných k plnění účelu veřejné služby notáře.
- 70 Činnost takového notářského úřadu se zakládá především na pracovní síle tohoto úřadu, takže tento úřad si může zachovat svou identitu i po převodu, pokud je podstatná část zaměstnanců, co do počtu a dovedností, převzata jeho novým držitelem, což mu umožňuje pokračovat v činnosti notářského úřadu.
- 71 V případě, že by notář jmenovaný do notářského úřadu převzal podstatnou část zaměstnanců zaměstnávaných svým předchůdcem a nadále jim svěřoval úkoly, jako jsou úkoly uvedené v bodě 61 tohoto rozsudku, je třeba uvést, že skutečnost, že se stal držitelem notářského úřadu, zejména v určité zeměpisné oblasti, převzal hmotné prostředky, jakož i prostory tohoto úřadu, a stal se depozitářem agendy, naznačuje, že si uvedený úřad zachoval svou identitu.

- 72 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že čl. 1 odst. 1 směrnice 2001/23 musí být vykládán v tom smyslu, že se tato směrnice použije na situaci, kdy notář, jenž je zároveň úřední osobou i soukromým zaměstnavatelem zaměstnanců přidělených k jeho notářskému úřadu, nahradí předchozího držitele tohoto úřadu, převezme agendu úřadu, jakož i podstatnou část zaměstnanců zaměstnaných tímto předchozím držitelem a nadále vykonává stejnou činnost ve stejných prostorách se stejnými hmotnými prostředky, za podmínky, že identita tohoto úřadu je zachována, což přísluší určit předkládajícímu soudu s přihlédnutím ke všem relevantním okolnostem.

K nákladům řízení

- 73 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

Článek 1 odst. 1 směrnice Rady 2001/23/ES ze dne 12. března 2001 o sblížení právních předpisů členských států týkajících se zachování práv zaměstnanců v případě převodů podniků, závodů nebo částí podniků nebo závodů musí být vykládán v tom smyslu, že se tato směrnice použije na situaci, kdy notář, jenž je zároveň úřední osobou i soukromým zaměstnavatelem, zaměstnanců přidělených k jeho notářskému úřadu, nahradí předchozího držitele tohoto úřadu, převezme agendu úřadu, jakož i podstatnou část zaměstnanců zaměstnaných tímto předchozím držitelem a nadále vykonává stejnou činnost ve stejných prostorách se stejnými hmotnými prostředky, za podmínky, že identita tohoto úřadu je zachována, což přísluší určit předkládajícímu soudu s přihlédnutím ke všem relevantním okolnostem.

Podpisy